

(401SN21)

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025.

Fourth Semester

Sanskrit

VEDIC LANGUAGE AND LITERATURE — II

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
 - (a) “अन्नं न परिचक्षीत” विचारयत।
 - (b) प्राणो ब्रह्मीति व्यजनात् - उपनिषदमनुसृत्य लिखत।
 - (c) पञ्चाग्नयो ये च त्रिणाचिकेताः - विशदयत।
 - (d) “अङ्गुष्ठमात्राः पुरुषः” - यथाग्रन्थं विवृणुत।
 - (e) विनाशेन मृत्युं तीर्त्वा सम्भूत्यामृतमश्नुते - कथम्?
 - (f) ‘पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते’ - विवृणुत।
 - (g) समाम्नाय शब्दस्य निरुक्ते कोऽर्थः?
 - (h) चत्वारि पदजातानि - विशदयत।
 - (i) “दुर्मदासः” निरुक्तिं लिखत।
 - (j) ‘आचार्यः’ कः? विशदयत ग्रन्थानुसारं।
2. समाधेयाः।
 - (a) निपातानां स्वरूपं सोदाहरणं विशदयत।
 - (b) यस्कानुसारं षड्भावविकारविशेषान् लिखत।
 - (c) निपातलक्षणम् किम्? निरूपयत।
 - (d) नामानि - आख्यातजानि - विवृणुत।
 - (e) तैत्तिरीयोपनिषदनुसारेण अन्नब्रह्मस्वरूपं विवृणुत।
 - (f) कठोपनिषदि वर्णितः नचिकेतसः तृतीयः वरः कः?
 - (g) ईशावास्योपनिषदः वैशिष्ट्यं लिखत।
 - (h) उपनिषद् वाङ्मयस्वरूपं लिखत।

(401SN21)

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025.

Fourth Semester

Sanskrit

VEDIC LANGUAGE AND LITERATURE — II

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1 प्रश्नौ समाधेयौ।

- (a) कठोपनिषदः वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत।
- (b) मानुषदैवी उपासना विशेषान् संगृहीत।
- (c) यास्कानुसारं निरुक्तप्रयोजनानि लिखत।
- (d) शिक्षा वेदाङ्गस्य स्वरूपं लक्षणं च उपस्थापयत।

2 ससन्दर्भं व्याख्यात।

- (a) प्राणे शरीरं प्रतिष्ठितम्।
- (b) अथ दैवीः।
- (c) धीराणां ये नस्तद् विचयक्षिरे।
- (d) योऽसावसौ पुरुषः सोऽहमस्मि।
- (e) आश्चर्यो ज्ञाता कुशलानुशिष्टः।
- (f) स्वयं च जीव शरदो यावदिच्छसि।
- (g) स्थाणुरयं भारहारः।
- (h) बिल्मं भिल्मं भासनमिति।
- (i) कक्ष्या रज्जुरश्वस्य।
- (j) हिरण्यं कस्माद्?

(402SN21)

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025.

Fourth Semester

Sanskrit

HISTORY OF SANSKRIT LITERATURE
AND LINGUISTICS – II

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

- (a) रघुवंशानुसारं इक्ष्वाकूनां महत्त्वं विवृणुत।
- (b) माघे सन्ति त्रयो गुणाः - के सन्ति?
- (c) मेघसन्देशकाव्ये किं वर्णितम्? केन प्रेषितम्?
- (d) बाणकवेः रचनादिकं विवृणुत।
- (e) भवभूतेः रूपकानि कानिम्
- (f) चम्पूरामायणकर्ता कः? विशदयत।
- (g) संस्कृतभाषायाः स्वरूपं वैदिकवाङ्मयानुसारं लिखत।
- (h) प्राकृतभाषाणां वर्गीकरणं विशदयत।
- (i) गुण (Vowel) अचू परिणाम।
- (j) I.E. Diphthongs in Sanskrit.

2. प्रश्नाः समाधेयाः

- (a) खण्डकाव्यानाम् महत्त्वम् सोदाहरणं विवृणुत।
- (b) भर्तृहरेः शतकत्रयस्य वैलक्षण्यं निरूपयत।
- (c) शूद्रककवेः मृच्छकटिकप्रकरणे सामाजिक चिन्तनचित्रणं विवृणुत।
- (d) भासकवेः वैदग्ध्यं सोपपत्तिकं निरूपयत।
- (e) गद्यकाव्येषु बाणकवेः प्रतिभा विवृणुत।
- (f) पञ्चतन्त्रस्य स्थानम् निरूपयत।
- (g) Characteristics of the Prakrit Languages
- (h) संप्रसारण - Vowel gradation.

(402SN21)

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025.

Fourth Semester

Sanskrit

HISTORY OF SANSKRIT LITERATURE
AND LINGUISTICS – II

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1 द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ -

- (a) काव्येषु नाटकं रम्यं — इत्याभाणकं यथाग्रन्थं विवृणुत।
- (b) श्रीहर्षनैषधकाव्यवैभवं विवृणुत।
- (c) सादृश्य Analogy - its main types - Explain.
- (d) अर्थविपरिणामः कः? तस्य कारणानि विवृणुत।

2 पञ्चानां लघुटिप्पणीः लिखत।

- (a) दशकुमार चरितम्
- (b) भारविः।
- (c) क्षेमेन्द्रः
- (d) कल्हणः
- (e) अश्वघोषः
- (f) कुशलः (Semantics)
- (g) असुरः
- (h) पंकजम्
- (i) देवनांप्रियः
- (j) प्रवीणः

(403SN21)

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025.

Fourth Semester

Sanskrit

DARSANAS — II

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) तर्कसंग्रहः - शब्दस्य का व्युत्पत्तिः?
- (b) वायोरलक्षणं निरूपयत।
- (c) करणलक्षणम् यथाग्रन्थं विशदयत।
- (d) अभावः कतिविधः? विवृणुत।
- (e) प्रत्यक्षप्रमाणस्य लक्षणं विवेचयत।
- (f) बौद्धमतानुसारं आर्यसत्यानां वैलक्षण्यं विशदयत।
- (g) “एतानि द्वादशायतनानि” - विवृणुत।
- (h) बौद्धमते कति प्रमाणानि सन्ति? विवृणुत।
- (i) जैनसिद्धान्ते देवतास्वरूपं विवेचयत।
- (j) चार्वाकसिद्धान्ते मोक्षस्वरूपं वर्णयत।

(403SN21)

ASSIGNMENT-2
M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025.
Fourth Semester
Sanskrit
DARSANAS — II
MAXIMUM MARKS :30
ANSWER ALL QUESTIONS

1 प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) रूपलक्षणं सपदकृत्यं विवृणुत।
- (b) उपमानप्रमाणं निरूपयत।
- (c) कारणत्रैविध्यं सोदाहरणपूर्वकं निरूपयत।
- (d) परार्थानुमानं विवृणुत।
- (e) बौद्धमतानुसारं स्कन्धपञ्चकं प्रतिपादयत।
- (f) बौद्धानुसारं अनुमानप्रमाणं साधयत।
- (g) “नव तत्त्वानि तन्मते” - विवृणुत।
- (h) चार्वाकं विशदयत।

2. प्रश्नौ समाधेयौ।

- (a) लिङ्गं त्रिविधम्? सोपपत्तिकं विवृणुत।
- (b) शाब्दबोधकारणानि सोपपत्तिकं विशदयत।
- (c) चार्वाकमते मोक्षः कः? तत्त्वानि कानि?
- (d) जैनसिद्धान्ते प्रमाणानां सार्थक्यं वर्णयत।

(404SN21)

ASSIGNMENT-1

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025.

Fourth Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (VII)

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः

- (a) भावोदयः।
- (b) भावशबलत्वं।
- (c) भाव ध्वनिः।
- (d) ते गुणाः स्मृताः।
- (e) रसाभासः।
- (f) माधुर्यम्।
- (g) समाधिः।
- (h) वाक्य ध्वनिः।
- (i) अनुप्रास ध्वनिः।
- (j) आनन्दवर्धनाचार्यः।

(404SN21)

ASSIGNMENT-2

M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025.

Fourth Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (VII)

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1 प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) जगन्नाथानुसारं काव्ये गुणानां स्थानम्।
- (b) गुणानां रसमात्रवृत्तत्वेऽपि शब्दार्थवृत्तित्वं प्रसिद्धिः।
- (c) गुणानां प्रत्यक्षस्वरूपम्।
- (d) 'न च' गुणविशिष्टा रसा द्रुत्यादिहेतवः - व्याख्यात।
- (e) शृङ्गारे यमकादीनां सन्निवेशः।
- (f) शब्दार्थशक्तिमूलत्वात् सोऽपि द्वेधा व्यवस्थितः - विशदयत।
- (g) अलङ्कारान्तरं व्यङ्ग्यभावे ध्वन्यङ्गता भवेत् विवृणुत।
- (h) ध्वनिविषये जगन्नाथाभिप्रायः।

2. प्रश्नः समाधेयः।

- (a) (i) अर्थशक्तयुद्धवे ध्वनिः।
(ii) कथं अलङ्काराणां रसाङ्गत्वम्?
- (b) (i) गुणानां स्वरूपं विवेचयत।
(ii) जगन्नाथानुसारं गुणानां विषये प्राचीनमतखण्डनम् कुरुत।

(405SN21)

ASSIGNMENT-1
M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025.

Fourth Semester

Sanskrit

THEORIES OF RASA AND DHVANI (VIII)

MAXIMUM MARKS :30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) 'अविवक्षितवाच्यो यः' - सोदाहरणं लिखत।
- (b) अभिधामूलव्यङ्ग्य ध्वनेः भेदाः।
- (c) विभावादीनां स्वरूपम्।
- (d) "रसस्यालौकिकत्वम्" विशदयत।
- (e) शृङ्गारः।
- (f) गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य गतिः।
- (g) ध्वनिविवेचनायाः फलोपदेशः।
- (h) कालभेदाद्वस्तु भेदः।
- (i) कविवाणीवर्णनम्।
- (j) महाभारते प्रधानरसः।

2. प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) वाणी नवत्वमायाति।
- (b) संवादस्वरूपं सप्रभेदं स्पष्टयत।
- (c) प्रतिभाप्राधान्यस्य विशेषान् निरूपयत।
- (d) संवादविभागनिरूपणं कुरुत।
- (e) रसभेदान् उक्त्वा, करुणरसप्राशस्त्यं लिखत।
- (f) अभिनवगुप्तस्य मतं रसविषये विशदयत।
- (g) भट्टनायकमतेन रसस्वरूपं लिखत।
- (h) लक्षणामूलध्वनिं सप्रभेदं लिखत।

(405SN21)

ASSIGNMENT-2
M.A. DEGREE EXAMINATION, DEC 2025.

Fourth Semester

Sanskrit

THEORIES OF RASA AND DHVANI (VIII)

MAXIMUM MARKS :30

ANSWER ALL QUESTIONS

1. प्रश्नः समाधेयः।

- (a) रसाभासभावाभासयोः वैलक्षण्यं सोदाहरणं विवृणुत।
- (b) 'स्निग्धश्यामलकान्तिलिप्तवियतः' - यथाग्रन्थं आविष्कुरुत।

2. प्रश्नः समाधेयः।

- (a) प्रतिभायाः स्वरूपं सप्रभेदं सोदाहरणं विवृणुत।
- (b) अलङ्कारशास्त्रे ध्वन्यालोकस्य स्थानं प्रामुख्यं सोदाहरणं विवृणुत।